

מסכת יבמות דף נה.

• אחות אשתו אסורה בין מן האב ובין מן האם...

קושית הגמרא - מנלן דאחות אשתו אסורה בין מן האב ובין מן האם?	
קושית הגמרא - וליכף מדודתו,	תירוץ הגמ' - יליף מאחותו,
מה דודתו מן האב ולא מן האם, דאיתא "דודו" "דודו" מעבד עברי, אף אחות אשתו מן האב ולא מן האם	מה אחותו בין מן האב ובין מן האם, דכתיב "בת אביך או בת אמך", אף אחות אשתו בין מן האב ובין מן האם
אדרבה, מסתברא מדודתו הוה ליה למילף, שכן דבר על ידי קידושין מדבר שעל ידי קידושין?	מסתברא מאחותו הוה ליה למילף שכן קרובי עצמו מקרובי עצמו, שמחמת עצמו נאסרת עליו, ולא מחמת אביו, ולאפוקי דודתו...
אלא מאשת אח ילפינו, דאסורה בין באחיו מן האב ובין באחיו מן האם, דאשת אח ואחות אשתו שניהן על ידי קידושין וקרובי עצמו	

• אשת אח אסורה בין מן האב ובין מן האם...

קושית הגמרא - אשת אח גופה מנלן דאסורה בין מן האב ובין מן האם?	
דתניא, "ערות אשת אחיך לא תגלה", בין מן האב ובין מן האם, אתה אומר בין מן האב ובין מן האם, או אינו אלא מן האב ולא מן האם?	
או כלך לדרך זו, חייב כאן וחייב בדודתו, מה דודתו מן האב ולא מן האם, אף אשת אח מן האב ולא מן האם	ודין הוא, חייב כאן וחייב באחותו, מה אחותו בין מן האב ובין מן האם, אף אשת אח בין מן האב ובין מן האם
אדרבה, מסתברא מדודתו הוה ליה למילף, שכן דבר על ידי קידושין מדבר שעל ידי קידושין ואל תוכיח אחותו שאיסור הבא מאליו?	מסתברא מאחותו הוה ליה למילף שכן קרובי עצמו מקרובי עצמו ואל תוכיח דודתו שקרובי האב
ת"ל "ערות אחיך היא", בין מן האב ובין מן האם דכתיב "ערות אשת אחיך לא תגלה, ערות אחיך היא", ו"ערות אחיך היא" מיותר לאסור אשת אח מן האם	

מסכת יבמות דף נה.

• בענין הדרשה של "ערות אחיך היא" לרבות אשת אח מן האם...

אשת אחיו	"ערות אשת אחיך לא תגלה"	"ערות אחיך היא"
ברייתא	אשת אחיו מן האב	לרבות אשת אחיו מן האם
קושית הגמ' - אימא אידי ואידי באשת אח מן האב	חדא דיש לה בניים בחיי בעלה (אם גירשה)	חדא דאין לה בניים בחיי בעלה (אם גירשה)!
תירוץ הגמ'	אין לה בניים בחיי בעלה מדרב הונא נפקא דכתיב "אשת אחיו נדה היא"....(דף נד:)	
קושית הגמ' - אימא אידי ואידי באשת אח מן האב	חדא דיש לה בניים בחיי בעלה (אם גירשה)	חדא דיש לה בניים לאחר מיתת בעלה? **
תירוץ הגמ'	יש לה בניים לאחר מיתת בעלה מקרא אחרינא נפקא, "ערות אחיו גלה"	
קושית הגמ'	ואימא אשת אח מן האם בלא בניים מותרת לאחר מיתת בעלה כמו אשת אח מן האב? ****	
תירוץ הגמ'	כתיב "ערות אחיך היא", בהוייתה תהא, שאשת אחיו מן האם נשארת באיסור	
<p>** הטעם שיש ה"א שאשה דיש לה בניים מותרת לאחר מיתת בעלה, ולא אמרינן מדאמר רחמנא שאין לה בניים מותרת, הא יש לה בניים, אסורה, שדלמא אין לה בניים אסורה לעלמא ושריא ליבם, יש לה בניים שריא לעלמא ושריא ליבם (שיש מצוה של יבום) אי נמי, אין לה בניים, מצוה, יש לה בניים, (שמותרת לינשא לו, אבל אינה מצוה של יבום) אי נמי, אין לה בניים, אין, יש לה בניים, לא, ולא הבא מכלל עשה, עשה</p>		
<p>**** זה דיש ה"א דאשת אח מן האם בלא בניים מותרת לאחר מיתת בעלה, אע"ג דילפינן אחוה אחוה מבני יעקב, שאין מצות יבום אלא מן האב, איכא למימר אחים מן האב, מצוה, מן האם, רשות</p>		

• אחותו דכתב בה כרת למה לי, הא כבר נכתב בכל העריות "ונכרתו הנפשות העושות"?

אחותו דכתב בה כרת	"ואל אשה בנדת טומאתה"	
ר' יוחנן	לחלק, שאם עשאן כולן בהעלם אחת, חייב על כל אחת ואחת, דהוי דבר שהיה בכלל, ויצא מן הכלל ללמד על הכלל כולו, דמה אחותו שהיא מיוחדת שהיא ערוה וחייבין עליה בפני עצמה, אף כל שהיא ערוה, חייבין עליה בפני עצמה	
ר' יצחק	חייבי כריתות בכלל היו, ולמה יצתה כרת באחותו, לדונו בכרת ולא במלקות, דאם התרו בו למלקות, אינו לוקה, דלאו שניתן לאזהרת כרת הוא	לחלק על כל אשה ואשה שבפרשה זו, דהוה ליה למכתב 'ולנדה לא תקרב'

מסכת יבמות דף נה

- דודתו דכתב בה רחמנא "ערירים יהיו" למה לי, דערירים נמי כרת, שזרעו נכרת, וכבר נכתב בכל העריות "ונכרתו הנפשות העושות"?!

וכתיב "ערירים ימותו", הא כיצד ...	כדרבה, דרבה רמי, כתיב "ערירים יהיו"
משמע דאם הן עכשיו ערירין, כן ימות, ואפילו יולדו להם לאחר מעשה, ימותו הבנים	יש לו בנים, קוברן
ואי כתב רחמנא "ערירים ימותו" ה"א מחטאיה ואילך, דבנים שיש להם לאחר החטא, ימותו, אבל בנים דמעיקרא לא ימותו	ואיצטריך, דאי כתב רחמנא "ערירים יהיו", ה"א עד חטאיה, שימותו בניהם שיש להם עתה, ויהיו ערירים, אבל בשעת מיתתם, לא ימותו ערירים, דבנים דהוו ליה מחטאיה ואילך, לא ימותו
להכי כתב רחמנא שתייהן, "ערירים יהיו" ו"ערירית ימותו", לומר שהבנים דמעיקרא, ועוד הבנים שלאחר החטא, ימותו	

- העראה .... מנלן....

מנלן?	העראה ב....
(דף נד:)- כתיב "הערה" בנדה לחייב נדה בהעראה, ויליף כל העריות בהקישא דר' יונה מנדה	חייבי כריתות
מדכתיב "שכבת זרע" בשפחה חרופה (שפחה כנענית המאורסת לעבד עברי שמותר בה) דגלי רחמנא דאינו מביא אשם עד דיש גמר ביאה, משמע דכל שאר חייבי לאוין דאין בהן אשם בהעראה, ולכא למימר מדגלי רחמנא העראה בחייבי כריתות, מכלל דחייבי לאוין בגמר ביאה, דא"כ לשתוק קרא משפחה חרופה, דהא כל חייבי לאוין בגמר ביאה, אלא ע"כ דוקא שפחה חרופה בגמר ביאה, אבל שאר חייבי לאוין בהעראה	חייבי לאוין
ליכא למילף משפחה חרופה, דהא לא גמרינן אלא לאו השוה בכל דומיא דשפחה חרופה, אלא אתיא "קוחה" "קוחה", כתיב בחייבי כריתות, "איש אשר יקח את אחותו", וכתיב בחייבי לאוין דכהונה "לא יקחו"	חייבי לאוין דכהונה
כגון מצרי ואדומי עד דזר שלישי דקאי בעשה, דכתיב "דזר שלישי יבא", ולא שני, ולא הבא מכלל עשה, עשה, העראה דידה כגמר ביאה, דאתיא "ביאה" ביאה", דכתיב בחייבי לאוין "לא יבא ממזר"	חייבי עשה
בלא חליצה, העראה דידה כגמר ביאה, אי למאן דאמר ללאו, ילפינן העראה לחייבי לאוין ואי למ"ד עשה, ילפינן העראה לחייבי עשה	יבמה לשוק
דקני לה בהעראה, אתיא "ביאה" "ביאה" מחייבי לאוין	יבמה ליבם
לענין מקדש בבביאה, דבהעראה מקדשה, דאתיא "קוחה" "קוחה", דכתיב בחייבי כריתות "קוחה", ובקידושין כתיב "כי יקח איש אשה ובעלה"	אשה לבעלה

מסכת יבמות דף נה:

- בענין אם יש איסור לאו או עשה באיסור יבמה לשוק...

יבמה לשוק	"לא תהיה אשת המת"	"יבמה יבא עליה"
למ"ד לאו	איסור יבמה לשוק שהיא בלאו	
למ"ד עשה	אין קידושין תופסין בה, וה"ק לא יהא בה הויה לזר	"יבמה יבא עליה" ולא אחר, ולאו הבא מכלל עשה, עשה

- אמר רבא, למה לי דכתב רחמנא שכבת זרע ב.....

שפחה חרופה	כדאמרן דבעינן גמר ביאה, דלא תימא כי היכי דמחייב מלקות בהעראה, ליחייב נמי אשם בהעראה
אשת איש	דהא איתרבי בה העראה מהקישא דר' יונה, וא"כ ליכא למימר דבעינן גמר ביאה, אלא למ"ד משמש באבר מת בלא קישוי בעריות, פטור, אימא פרט למשמש באבר מת דאין ראוי להזריע, ולמ"ד משמש מת חייב, אימא פרט למשמש אשת איש לאחר מיתתה, דסד"א הואיל ולאחר מיתה נמי איקרי "שארז" שכהן מטמא לאשתו, ה"א דחייב משום אשת איש אם משמש מתה, קמ"ל
סוטה	לכדתניא, "שכבת זרע" פרט לדבר אחר, ולמסקנא זה דקינא לה דרך אברים, דסד"א בקפידא דבעל תלה רחמנא, והא קא קפיד, קמ"ל

- בענין הברייתא ד"שכבת זרע" בסוטה למעט דבר אחר, מאי דבר אחר....

רב ששת - פרט לשקינא לה שלא כדרכה ***	קושית רבא - "משכבי אשה" כתיב, וא"כ הוקשו שניהן, וסוטה חייב אפילו בשלא כדרכה?
רבא - פרט לשקינא לה דרך אברים (מיעוץ דדים ודש מבחוץ בשאר אברים)	קושית אבני - פשיטא דלאו קינוי הוא, דאין לאוסרה משום פריצותא?
אבני - פרט לשקינא לה בנשיקה (אבר נושק במקום תשמיש)	קושית הגמ' - הניחא למ"ד העראה זו הכנסת עטרה, אמרינן פרט לנשיקה דלאו העראה היא, ולא מיתסרא לבעלה, אלא למ"ד העראה נשיקה היא, היכי ממעט לה?
אלא לעולם דקינא לה דרך אברים, דסד"א בקפידא דבעל תלה רחמנא, והא קא קפיד, קמ"ל	
** שהיה חושדה עמו בכך, וכשאמר "אל תסתרי עמו", ידוע לכל דלדעת כן הזהירה, לישנא אחרינא שקינא לה בפירוש "אל תסתרי עמו ליבעל לו שלא כדרכה"	

מסכת יבמות דף נה:

• בענין העראה, אמר שמואל, העראה זו נשיקה....

גמר ביאה ממש	הכנסת עטרה	נשיקה	
(גמר ביאה)	(או העראה או גמר ביאה)	העראה	שמואל
(גמר ביאה)	גמר ביאה	(העראה כשמואל)	רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן
(גמר ביאה)	העראה	(או לאו כלום או העראה)	רב דימי אמר ר' יוחנן, וכן רבין אר"י
גמר ביאה	העראה	לאו כלום היא	רב שמואל בר יהודה אמר ר' יוחנן

• הנ"ל ביתר ביאור....

<p>שמואל - העראה זו נשיקה, וזה אבר נושק במקום תשמיש, משל לאדם שמניח אצבעו על פיו, אי אפשר שלא ידחוק הבשר</p>
<p>רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן - גמר ביאה זו הכנסת עטרה, מכלל דנשיקה העראה היא כשמואל. והטעם דצריך לידע מה הוא גמר ביאה, משום דשפחה חרופה צריך גמר ביאה, משא"כ בשאר ביאות אסורות דסגי בהעראה</p>
<p>רב דימי אמר ר' יוחנן - העראה זו הכנסת עטרה</p>
<p>רב דימי - או רבה בר בר חנה שקרן או אני שקרן, דפליגי רב דימי ורבה בר חנה אם אמר ר' יוחנן שהכנסת עטרה היא גמר ביאה או העראה</p>
<p>מי לימא פליג רב דימי על שמואל, דלשמואל הכנסת עטרה הוי גמר ביאה, ולרב דימי הוי העראה?</p>
<p>רב דימי יכול לומר שאינו פליג על שמואל, די"ל דלשניהן, בין לשמואל ובין לרבין, העראה מנשיקה ועד הכנסת עטרה העראה קרי להו, ומר אמר חדא וומר אמר חדא ולא פליגי</p>
<p>רב שמואל בר יהודה א"ר יוחנן - העראה זו הכנסת עטרה, גמר ביאה זו גמר ביאה ממש, מהכנסת עטרה ולמטה אינה אלא נשיקה ופטור, וודאי פליג על שמואל דאמר דנשיקה הוי העראה</p>

If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website), or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.